

IZSELIJENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONISCE
UPRAVA: TYRSEVA C. 52
V LJUBLJANI

NAROCNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VI.

LJUBLJANA, JULIJ 1936

STEV. 7

Ali je slovenstvo v Ameriki borbe vredno?

Vsakdo, ki dela v javnem življenju med Slovenci v Ameriki, doživi težke momente, v katerih s strahom in razdvojenostjo v srcu vprašuje samega sebe: Zakaj pa prav za prav delam? Ali ima moje početje, moje dejanje in nehanje kakšen pomen? Ali niso vsa moja prizadevanja le geste, slepe, nekam v praznino bijoče geste, brez upa, da bodo kdaj rodile sad, da bo iskra moje bitnosti užgala, če ne mogočen kres, pa vsaj majhno lučko, katere svit bo ostal tistim, ki pridejo za nami... Kajti, »žalostno je, sam v sebi zaspati, ugasniti v praznoti, luč brez olja...« Misel: — saj delam le za grobove — je strašna, ona ohromlja in ubija. In v gotovem smislu vse preveč resnična.

Težki so taki momenti.

To je tragedija izseljencev — nas vseh, ki so nas razburkani valovi življenja, nad katerimi nismo imeli oblasti, iztrgali iz zemlje, katera nas je rodila, ter vrgli na prod tujine. Noben hrup ni tako močan, da bi bil v stanu prevpiti tenki glas drhtečega srca, ki mu nečesa manjka. Da, čim večji je vrišč, tem ostreje čutiš, da si sredi babilonskih množic sam, strahovito sam. Košček materijalnega blagostanja, ki ga je morda dala tujina, je trenutno mamilo, a slabo nadomestilo. So sicer med nami, katerih obrazi že od daleč oznanjajo: poln žep, pa prazno srce — poln trebuh, pa mrtva duša. Skušajo si dopovedati, da so srečni in zadovoljni, pa niso. Glasno govorijo in ob prilikah se tudi za narod navdušujejo, pa so mrtveci, ki ne vedo, da bi bili že davno lahko plačali pogrebnikov račun. So pa drugi, in teh je mnogo, katerim je smrt pogledala v oči, pa se tega zavedajo, vsled česar niso tako obžalovanja vredni, kajti ohranili so dostojanstvo človeka, po božji podobi ustvarjenega.

Dilema, ki nas davi in duši, je notranja raztrganost in razdvojenost, ki je narurna posledica našega prizadevanja, da bi bili i Slovenci in Amerikanci, pa ne moremo biti ne eno ne drugo. Kaj smo prav za prav? Sami si nismo na jasnem. V očeh domovine smo iz-

gubljeni, v očeh tujine pritepenci, katere se tolerira, dokler se obnašajo kot se spodobijo človeku, ki se je sam povabil v tujo hišo.

Kako naj se torej izživljamo, da bomo uravnovesili nasprotja, ki nas vlečejo narazen, ublažili disharmonijo, ki nas bega ter dela nesposobne, da bi funkcionirali kot polni, živi ljudje? Da bomo zadovoljni sami s seboj in da ne bomo v nadlego in v spodtiko gospodarju, v čigar hiši se nahajamo. In ne samo to: da bo gospodar nekoč — ne morda že jutri ali pojutrišnjem — pomislil ter zaključil: nisem jih klical, ampak če bi mi bila še enkrat dana priložnost, bi jih sprejel kot najbolj iskreno zaželjene goste, kajti več dobrega so storili oni meni, kakor jaz njim.

O teh stvareh sem dosti razmišljal in v teku let je čedalje bolj prodirala slutnja, katera je končno dozorela v prepričanje, da je naš problem, t. j. problem nas izseljencev v Ameriki, je v prvi vrsti slovenski problem. S tem mislim, da naša notranja razdvojenost in raztrganost v prvi vrsti izvira iz dejstva, da kot celota nismo dobri Slovenci, in da vsled tega, ker smo pomanjkljivi v poznanju samih sebe in kulturne dediščine, ki nam je bila dana z rojstvom, zato, ker nismo sposobni doumeti in se dvigniti na stopnjo najboljšega, kar je v slovenstvu, pa vsled ničesar drugega, smo tudi tako strahovito pomanjkljivi, skoro brezplodni kot ljudje in torej tudi kot novi Amerikanci. Na kratko rečeno: naš slovenski problem je tudi naš ameriški in splošno človeški pro-

Narod in narodna zavednost

Priznati je treba, da je slovenska narodna zavest v tujini močnejša kakor doma. Zdi se, da so tisoči in tisoči slovenskih izseljencev vse bolj objeli ves narod in da iz dnevnih sporov znajo izločiti stoletni narod, ki ni sporen, zlasti tisti, ki že desetletja žive in delujejo v tujini in so se že otresli domačega prahu. Zato izseljenci nikdar niso tako grdo izpodkopavali in ovirali slovenskih naporov, kakor to mi doma doživljamo dan na dan.

— Slovenec, dne 17. junija 1936.

blem in obratno. Mi ne moremo biti polni ljudje, mi ne moremo ničesar dati Ameriki in je z ničemer trajnim obogatiti, ako nismo v prvi vrsti dobri Slovenci, kajti le kot taki bomo sposobni odbijati strupene in razkrajajoče vplive »ameriške džungle«, ki so tem bolj pogubni za nas, ker smo presajenci, katerih korenike ne morejo seči do prvih in bistvenih temeljev ameriške miselnosti, na katerih sloni ta grandiozna babilonska dežela.

V Clevelandu nas je preko 40 tisoč Slovencev, nas izseljencev in naših otrok. Širom Amerike nas je raztresenih več stotisoč. Ta masa našega naroda postane lahko velika in pozitivna sila za dobro, ki je sposobna proicirati značaj svoje izrazite osebnosti v bodoče rodove te velike zemlje, ako smo si svesti svoje naloge in ako čutimo odgovornost napram samim sebi in človeški družbi.

Otroci kulturnega naroda smo, zato se ne moremo izogniti vprašanju: Kaj bo z nami čez petindvajset, petdeset ali sto let? To se pravi: kakšno potomstvo si vyzgajamo?

Kdor na to vprašanje odgovori: To ni moja briga — naj kot Judež lškarijot vzame vrv in naj se obesi. Kder pa odgovori: To ni moja briga, da le jaz dobro živim — naj vzame dve vrvi, da bo imel takoj drugo pri roki, če bi nesreča hotela, da bi se prva utrgala.

Če se vam zdi, da je to trda sodba, pogledjte okrog sebe in pomislite, da so med nami ljudje, ki pravijo, da so voditelji naroda, pljuvajo na vse, kar je dobrega in lepega v slovenstvu in učijo narod, da je hlapčevstvo najlepša čednost, ki bo gotovo poplačana, če ne na tem, pa na drugem svetu. To so ljudje, o katerih je Cankar zapisal, da se vsedejo za mizo, zatajijo Boga in pravijo, da so srečni.

Te misli sem zapisal kot eden izmed Slovencev v Ameriki, ki smatrajo slovenstvo za resno in borbe vredno stvar. Če nas bo dovolj, ki smo istih misli, naše delo ne bo v praznino bijoča gesta, delali ne bomo za grobove, temveč za — Vstajenje... Izseljencev.

Ameriški Slovenci iskreno pozdravljeni!

24. junija dopoldne ob pol 9 je prispela na ljubljanski kolodvor večja skupina naših ameriških Slovencev. Prišli so na obisk svoje domovine pod vodstvom lastnika potniške pisarne v Njujorku, gosp. Leona Zakrajška. Med njimi je tudi nekaj v Ameriki rojene slovenske izseljenske mladine, ki prihaja prvič v domovino svojih staršev, da vidi lepoto slovenske zemlje, da vidi državo Jugoslavijo, rodno državo svojih staršev, o kateri toliko čita po ameriškem dnevnem časopisu, da spozna поближе narod, katerega člani so, katerega poznajo pa samo po filmih in po pripovedovanju svojih staršev, ne poznajo ga pa tako, kakor se življa in razvija tu med seboj na svojih lastnih rodni tleh. Letos bi bila prišla velika skupina te ameriške slovenske mladine domov, posebno fantov, ko bi se ne bili zadnja leta dogajali žalostni slučaji, ko so doživeli ti fantje veliko razočaranje, na katerega niso bili pripravljani. Prišli so sem z velikim navdušenjem in velikim idealizmom. Toda niso vedeli, da so kot otroci jugoslovanskih izseljencev državljani tudi Jugoslavije, četudi so rojeni v Ameriki in niso bili nikdar tukaj in nikdar ne bodo tu ostali. Prijeli so jih in postavili pred nabor in z njimi postopali kot z dezertjerji. To je ostrašilo številne ameriške fante, da so se zbalii in ostali raje doma, ali šli svoj denar zapraviti drugam, kjer so jih z veseljem sprejeli. Družba sv. Rafaela se trudi že skoraj dve leti, da bi dosegla spremembo tega zakona, ki toliko škoduje državi na dobrem imenu zunaj po državah, kjer so naši izseljenci. Nikjer na svetu ne morejo razumeti, kako bi mogel biti kdo obenem državljani dveh držav. Še manj, kako naj bo otrok, rojen v tuji državi, ki je po vseh zakonih one države popolnoma pravičen državljani njen, obenem še državljani njemu tuje države, katere nikdar ne misli morda niti obiskati, še manj pa tam ostati. Potem pridejo še strogi izvrševalci zakona. Tako smo si z dosedanjimi žalostnimi slučaji ti-soče turistov naših lastnih rojakov, pa tudi njihov prijateljev Amerikancev odbili. Leta krepkega dela ne bodo te škode popravila. Za letos je poskrbljeno po naklonjenosti g. bana dr. Marka Natlačna, da je zadeva ugodno rešena.

Družba sv. Rafaela je izletnikom priredila s sodelovanjem francoske linije skromen, vendar prirčen sprejem in povabila vse prijatelje ameriških Slovencev in naših izseljencev na kolodvor k temu sprejemu.

Našim rojakom, ki nekateri prihajajo domov po mnogih letih življenja v tujini, kakor tudi naši ameriški mladini kličemo: prirčno dobrodošli in pozdravljeni v imenu vsega naroda! Naj bodo dnevi, katere boste preživeli tu v naši lepi domovini, za vse čim najprijetnejši, da se boste pokrepčani na zdravju, še bolj pa poživljeni na duši in v ljubezni do rodne grude, do naroda in naše lepe države vrnili na svoj dom in nesli novega slovenskega in jugoslovanskega duha tudi domov svojim prijateljem in znancem, ki niso mogli z vami domov. Prirčno pozdravljeni!

Naši izseljenci so spregovorili

Dne 28. junija 1936 so nastopili naši izseljenci z zelo peštrim programom v radio oddajni postaji Strasbourg, Francija. Prinašamo dva govora, katere je poslušala domovina in naši izseljenci po širnem svetu.

Govor predsednika pevskega društva »Triglava« v Merlebachu g. Matka Mlekuša.

Rojaki!

Ganljiv je pogled po polni dvorani, kjer so se na ta velepomembni dan zbrali Slovenci-Jugoslavlani, da potom brezzičnih valov pošljejo domovini svoje vdane in iskrene pozdrave, saj vsa naglica današnjega časa in vsa daljava od tu pa do naših rodni krajev ne zmoreta zatreči narodne zavesti, ki je pognala iz naših slovenskih korenin. Edini zaklad — svojo poštenost in ljubezen do domovine, katero smo prinesli kot najdragocenejši biser na tuje — izvrstno ščitijo tukaj različna jugoslovanska podporna društva.

Iz nesebične ljubezni do naroda in polni želja za povzdigo slovenske kulture na tujem se je pred petimi leti ustanovilo v Merlebachu pevsko društvo »Triglav«, ki ima do sedaj zabeleženih 52 javnih koncertnih nastopov. Vrhunec javne pohvale od strani višjih francoskih slojev pa je doseglo društvo »Triglav« s svojim radio koncertnim nastopom v Nancyju leta 1934. ob priliki prireditve francoskih borcev na solunski fronti. Glavno zaslugi za tisti nastop in denarne prispevke, ki so takrat dobrodošli za našo blagajno, velja našemu velikemu prijatelju g. dr. Radojčeviću v Nancyju, ki se še zdaj po možnosti zanima za povzdigo našega društva. Izrekamo mu pri

Stanislav Pavčnik:

Pesem ameriškega Slovence

Skozi okno luna sije;
ob mesečini misel moja je vzkopela.
Vroč hrepenenje vleče me na tujo
zemljo,
razbolela duša plaho toži...

Krstni kamen moj
stoji v deželi krasni — tuji.
Poljubiti ga ne morem,
ni ga na slovenski zemlji.
Sile skrivnostne
vzbujajo mi vroče hrepenenje,
ki so duhu mojemu — trpljenje.

Čez ocean neizmerni
misel moja mi leti,
daleč tam leži dežela bajna;
pozabiti je ne morem,
saj je dežela moja rodna.

Volja moja močna
čez morje hrepeni...
kdaj duh bo moj tako močan,
da dvignil bo telo
in odjadral z njim čez širni ocean?

Mesec ti čarobni,
pozdrave vroče nesi
rodni ameriški zemlji...

tež priliki našo zahvalo in pošiljamo iskrene pozdrave vseh pevcev. Ako bi pa sedaj hotel posamezne pevke in pevce pohvaliti, tako se bojim, da se ne bi pregrešil, ker vsi skupaj tvorijo brez razlike eno samo družino. Njih cilj in ponos pa je obstoj in razvoj društva. Po poklicu vsi rudniški delavci so si sami ustanovili brez vsakega denarnega fonda in pomoči svoj ideal. Od svoje borne plače so si pritrkali za mesečno pristojbino, ki se uporabi za vzdrževanje pevovodje.

Na marsikateri francoski in drugi zastavi se blišči od nas podarjeni srebrni znak, ki bo še poznejšim rodovom živ dokaz o obstoju in delovanju pevcev »Triglava«. Društvo, oziroma pevci, ki torej, kot razvidno, z lastnimi sredstvi vzdržujejo in razširjajo tu v tujini jugoslovansko kulturo iz ljubezni do svojega naroda, so tihi, a hrabri borci na polju domovine. Danes je pevkam in pevcem tega društva toplo pri srcu, v tem trenutku so njih misli v domovini pri ljubih starših, sorodnikih, katerim veljajo še posebno srčni pozdravi, želeč, da bi v domovini začutili v odmevih naših pesmi vso tisto hrepenenje bol in vso tisto ljubezen do materinega jezika, ki je usojena izseljencem. Slovensko pesem gojimo še naprej kot zlahotno cvetko, vzkliko na domači zemlji: dokler bo usojeno slovenskemu narodu še naprej hoditi po svetu s trebuhom za kruhom, bo slovensko petje trdno poroštvo, da tudi v tujini ne izgine narodno čustvo do domovine, držec se besedi znane pesmi — »Slovenec sem, tako mi je mati djala, ki me je kot dete pestovala...«

V imenu tega pohvale vrednega pevskega društva »Triglava« kličem vam vsem v domovini in po tujini raztresenim Jugoslovancem, goriškim in koroškim Slovincem ter obenem tudi bivšim izseljenskim duhovnikom gospodom: Hafnerju, Skebetu, Kasticu, dr. Kuharju in Kalanu prisrčen: Bog Vas živi!

Govor slovenskega izseljenskega duhovnika g. Stankota Grimsa.

Velecenjeni radioposlušalci!

Mogočna in splošno ugledna radio oddajna postaja Strasbourg, katero smo že v Jugoslaviji z zanimanjem poslušali, je po posredovanju našega dobrega g. generalnega konzula dr. Ilića, pokrovitelja današnjega koncerta, blagohotno omogočila, da v tej uri pohite k vam, dragi naši sorjaki v domovino in inozemstvo — ne samo naše misli, ampak živa beseda — in mili zvoki naših lepih pesmi.

Kot predstojnik katoliške jugoslovanske misije v Merlebachu sem vesel te ure iz več razlogov:

Tu imamo — prvič — priliko ustno izraziti naše iskrene pozdrave. Obenem s spominom žalostne smrti za domovino padlih junakov naj velja danes prvi naš pozdrav in prva naša vdanostna izjava našemu mlademu, priljubljenemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru II. Ne samo odrasli člani »Triglava« in zavedni bratje iz zasedenega ozemlja, ampak tudi šolo obiskujoči otroci v okolici Merlebacha, okrog 300 — in okrog

100 v oskrbi zavednih jugoslovanskih vzgojiteljev: izseljenskega duhovnika g. Švelca in jugoslovanskega učitelja g. Jankoviča, ki sta tudi danes privedila krasno proslavo državnega praznika v Tucquegnieux — kličejo danes skupno z nami prisrčno in vdano Bog živi našega vladarja Petra II.

Iskreno pozdravljamo dalje visoko uglednega predsednika jugoslovanske kr. vlade dr. Stojadinoviča, skrbnega g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Cvjetkoviča, dalje veleugledna zastopnika Slovencev ministra dr. Korošca in dr. Kreka ter celokupno kraljevsko vlado v Belgradu in našega zaslužnega poslanika g. dr. Purića v Parizu.

Enako prisrčne pozdrave pošiljamo tudi jugoslovanski cerkveni oblasti — posebno ljubljanskemu knezoškofu dr. Rožmanu in lavantinskemu knezoškofu dr. Tomažiču. Pozdravljamo istočasno prav iskreno g. bana dravske banovine dr. Marka Natlačena, dalje Rafaelovo družbo, vsa pevska društva in zборе, dalje naše starše, brate in sestre, vse sorojake doma in na tujem. Prav tako iskreno pozdravljamo in izražamo svojo vdanost tudi francoski državi in cerkveni oblasti.

Danes pa je tudi prilika, da z veseljem ugotavljamo, da se je naša domovina zbudila in začela pazno gledati na izseljence. Javno se zato zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli kaj dobrega storili za naše izseljence. Med mnogimi velikimi dobrotniki, ki mi jih ni mogoče vseh naštetih, se najlepše zahvaljujem jugoslovanski kr. vladi, g. banu dravske banovine, posebno pa g. patru Kazimiru Zakrajšku, predsedniku Rafaelove družbe za vso njegovo neumorno, plemenito prizadevanje, dalje vsem gg. duhovnikom, ki so že delovali med izseljenci, dalje radio postaji Strasbourg, ki omogoča današnji prenos. Zahvaljujemo se javno tudi vsem francoskim delodajalcem, vsem francoskim državnim in cerkvenim oblastnikom, ki imajo v oskrbi naše izseljence.

Vsemogočni naj s svojim obilnim blagoslavlom vsem obilno poplača!

Vaša skrb za nas, vaše delo za nas, dobrotniki naši, nas še vedno bolj podpira, da v izobraževalnem delu še vedno bolj napredujemo v čast in ponos naše lepe domovine.

Prav v tem smislu dela tudi jugoslovansko pevsko društvo »Triglav«. Kakor stoji mogočni Triglav na meji naše zemlje in vzbuja občudovanje vsakega, ki ima priliko, da ga vidi, tako vzbuja že skoro pet let jugoslovansko pevsko društvo »Triglav« občudovanje vseh narodov, ki žive tu, ter stalno razširja ugled naše domovine Jugoslavije. S svojimi 52 nastopi si je pridobilo že krasne uspehe. Tudi danes želimo, da bi ta koncert »Triglava« rodil kar največ uspehov, da bi približal še bolj domovino in tujino, da bi še bolj tesno združil naša srca v neomajni zvestobi do naše nepozabne domovine. Živela Jugoslavija! Živela Francija!

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo štev. »Rafaela« morajo biti v uredništvu do 4. avgusta, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Jože Premrov:

Pesem tujine...

III.

Še nekaj večerov je Janez prepeval s prijatelji in s tem razveseljeval Anico, ki je kot zamaknjena prisluškovala ubranim glasovom.

Med tem je prišlo dovoljenje za Vestfalijo, katerega je Janez že nestrpno pričakoval.

Zadnji večer je Janez povedal tovarišem, da odide prihodnji dan na pot za delom in kruhom. Segel jim je v roke in dejal: »Le tako naprej lepo prepevajte! Spomnite se pa včasih tudi Janeza!«

Kratko in prisrčno je bilo slovo. Vsem so se zasvetile solze v očeh...

Ko je Janez stopal mimo okna, kjer je že sladko snivala Anica, ji je zaklical: »Anica, jutri grem. Ostani zdrava in ne pozabi me!«

Anica je čula te besede, zato je stopila k oknu in odvrnila Janezu: »Janez, hudo mi bo, ko ne bom mogla poslušati tvojega krasnega petja, s katerim si mi osladil marsikateri večer. Srečno hodi! Spominjala se te bom često v molitvi. Piši mi, kako se ti bo godilo v tujini. Moja pisma te bodo pogosto pozdravljala. Zbogom, Janez!«

S težkim srcem se je Janez ločil od Anice. Njeno krasno obličje mu je stalo vedno pred očmi. Šele pozno v noč je legel zadnjič k počitku pod rodno streho.

Naslednje jutro je šel sam v župno cerkev k sv. maši in prejel Jezusa v svoje srce. Bogu je izročil vse svoje skrbi in težave in Ga goreče prosil, da bi se kaj kmalu srečno vrnil domov.

Poslovil se je od gospoda župnika in kaplana; oba sta mu želela srečo in božji blagoslov.

Domači so mu pripravili vse potrebno za na pot.

Hitro je prišel čas odhoda. Poslovil se je od sosedov in zlasti ganljivo je bilo slovo od Anice.

Bridko so zahteli bratje in sestre in tudi očetu se je porosilo oko, ko je mati pokropila sina z blagoslovljeno vodo in

ga prekrižala na čelu rekoč: »Bog bodi s teboj in zdrav se nam kmalu vrni!«

Mati in Janez sta jokala na glas... Težko se je Janez ločil od doma. Ko je svojim dragim segel v roko, so mu ponovno zalile solze obličje...

Rezka in Lojze sta prišla velika kovčega in ju odnesla na voz, kjer jih je čakal oče.

Sin se je še enkrat obrnil k domačim, jih prijel za roke in dejal: »Ako Bog dá, se bomo kmalu videli. In tedaj bo zavladovalo veselje na našem domu.«

Janez je hitro stopil na voz k očetu in bratu.

Oče je udaril po konju in vsi trije so odbrzeli na kolodvor.

Še enkrat se je sin obrnil na domačo hišo in v slovo zaklical domačim in sosedom: »Zbogom!«

Na postaji se je poslovil še od očeta in brata. Kar ločiti se niso mogli...

Lokomotiva je zapuhala in odnesla Janeza v nepoznani svet...

Vsa potrta sta se vrnila oče in sin domov, med tem pa se je vlak pomikal proti Ljubljani, kjer je Janez stopil na brca in se mimo večno lepih planin kmalu približal Koroški.

Lepa je bila voznja. Vse novo je bilo za Janeza. Kar strmel je in gledal. V vlaku je bilo vse polno ljudi, ki jih pa Janez ni poznal, še manj pa razumel njihovo govorico.

Tesno mu je postalo pri srcu. Njegove misli so vedno uhajale pod rodni krov in k Anici.

Pomladni večer je objel zemljičo, ko se je brzec približeval lepi bavarski prestolici — Münchenu.

Tu je Janez prenočil. Spati pa ni mogel. Samota in tujina sta ga ubijala...

Naslednje jutro pa ga je vlak nesel z velikansko brzino v osrčje Nemčije. Hitro se je bližal svoji novi domovini — Vestfaliji, ki mu bo nudila delo in kruh.

Vesel je bil, saj bo kmalu pozdravil svojega prijatelja Toneta, ki mu je preskrbel vse potrebno, da ne bo že prvi dan občutil vso težo — tujine.

(Dalje prihodnjič.)

Izseljenske novice

Ministrstvo socialne politike sporoča, da Jugoslavija z ozirom na neurejene valutne razmere v svetu nima z nobeno državo pogodbe o naročnini časopisov po pošti, pač pa je z Nemčijo sklenjen poseben sporazum, po katerem je dovoljeno pošiljati naročnino za vse naše časopise po poštni nakaznici.

Zapuščina v Ameriki. V Billingsu Montana USA je dne 9. 10. 1929 umrl neki Mike Sudo, ali Mihael Sotlo, ali Mate Satonović (teh imen se je isti baje posluževal). Ker se niso našli zakoniti dediči, se je njegova zapuščina 5.000 dolarjev deponirala v blagajno federalne države Montana.

Vsakdo, posebno pa naši izseljenci v

Ameriki, se naprošajo, naj sporočijo izseljenskemu nadzorniku v Ljubljani podatke o Satonoviću in o njegovih sorodnikih.

Časopisje naših izseljencev se naproša za ponatis te objave.

Vsi naši rojaki-izseljenci iz vseh delov sveta dobijo, ako pridejo na obisk v domovino, 50% popusta po vseh jugoslovanskih železnicah. Vsi morajo pa imeti predpisane objave, ki jih izdajajo naše konzularne oblasti v inozemstvu. Popust na železnicah traja od 1. julija do 15. septembra 1936.

Pomota. V brošuri I. slovenski izseljenski kongres v Ljubljani, ki jo je izdala Rafaelova družba, naj se popravi priimek Sulič v Selič.

Pismo iz Južne zemlje

Bucnos Aires.

Tak hrušče in trušč vsak dan od polnoči do polnoči! Ne zaspi zvečer, ne zbudi se zjutraj. Nobenega počitka ne pozna. Človek se seveda tudi temu kmalu priuči, pa vendar si zaželiš tudi kako minuto, da pobegneš temu direndaju.

Zato mi je kaj prav prišlo povabilo rojaka g. Kraševca, ki ga Slovenci poznamo po spretnem peresu vsi, posebno po tem, kar nam je napisal o Slovencih v Argentini v zadnji morskoli koledar. Pa je bil že tudi davno prej po svojem peresu znan slovenski javnosti pod imenom Dalibor.

Eden izmed ne mnogih »slovenskih konkvistadorjev« v Južni Ameriki je on, ki je v nekaj desetletjih svojega bivanja tu že marsikaj doživel in tudi vso deželo premeril navzdol in počez in še vedno ve marsikaj zanimivega, čeprav je že mnogo napisal.

Sedaj si je skromno uredil svoje življenje v Llavallolu, kakih 20 km vstran od buenosajreških meja. Tjakaj torej sem se namenil oni dan.

Ej, glava, glava! tako sem se udaril, kot oni župan v igri »Moč uniforme«. Kaj mi pomaga, če imam napisan točen naslov doma na mizi! V glavi ga ni, v žepu tudi ne! Pa sem si rekel po poljsko: »Bo že kikok, že zmeraj je bel tok, de je bel kok!« Časa za povratek, potem ko sem ugotovil, da nimam s seboj naslova, je bilo premalo. Bo že torej, kakor bo. Če druga ne, nazaj bom že znal.

Iz neštetihih vozil in babilonske zmede številnih tramvajev, avtobusih in kolektivih (manjši avtobusi) sem kmalu našel tistega, ki je nosil primerno znamenje. Toda, kako naprej! Vse, kar sem vedel, je bilo ime mesteca!

Kmalu sem spletel razgovor v vozu. Kam da grem. Na obisk! Torej ne v samostan! Ne, na obisk k prijatelju. Medtem sem našel v žepu notes in iskal, če je morda tam kak koristen podatek. Nič. Pa me je vprašal sobesednik: koga da grem obiskat! Prej je pa seveda radovedno gledal v moje čirčičare in je vprašal, če poznam gospoda »Krasovik«. Kmalu se mi je posvetilo, da to ni nič drugega ko Krašovec v argentinskih ustih. Kmalu sva ugotovila, da je razbral to ime iz mojega notesa. In še to, da ga dobro pozna! Na, pa imam pred seboj kar nenadno njegovga prijatelja! Pa spet ni vedel njegovega naslova! Nič zato. V Lanusu, ki je važno vmesno križišče, bova že zvedela kaj več.

Takoj najde človek povsod prijazne obraze in znane ljudi. Ne zlepa kje so tako uslužni, kakor so ljudje tukaj. Kar more, ti napravi na uslugo.

Avtobus je hitel naprej. Čez reko in dalje. Misli sem si. Sedaj je mesto za nami. Še dolgo ne. Res je konec Buenos Airesa, pa si že v Avellanedi, ki je dolga, dolga in široka »vas«, kjer je tudi marsikatero slovensko bitje. Posebno Preknurci so se naselili tam okrog. Tako velemesto vse dalje širi svoje roke, grabi ven v polje in močvirje in zida in zida, da bo še več in več nezadovoljnih in nesrečnih človeških bitij nagnetenih na en kup.

Kar naprej in še dalje sama hiša pri hiši, tovarne in ropotarnice in direndaj. V Lanusu se je moj znanec potrudil, da bi mi dobil točen naslov g. Kraševca. Ni mu uspelo vse. Nekaj koristnih podatkov mi je pa le nabral. Če ga drugače ne bom mogel najti, bom šel na pošto, tako sem se namenil in stopil, da si za zajtrk kupim grozd. Po 30 centavov (4 Din) kg prodajajo sijajnega muškateleca, ki ima jagode kot »biser iz čabe«, okus pa tak, da bi se zanj obliznil vsak. Tako grozdiče mora dati imenitno vino! In bi ga takega tudi imeli, če bi ne bilo fabrikatov in pa ogromnih razdalj, ki dajo obilo prilike za »popravljanje«. V Montani 500 km daleč je takega grozdiča po pol dinarja, kolikor ga hočeš. Lepe hrušče in jabolka so pa po 1 Din kos. Pa tudi dražje!

Potem sem navezal pot naprej z drugim vozom. Še kakih 10 km. Toda doklej? Mesto sem res videl. A kje naj izstopim? Edino, kar mi je ostalo v glavi, je bila št. 300 na neki ulici. Pa sva študirala s sprevidnikom in se zedila na neko ime. Kar bo, bo! Brzelo je naprej, še vedno med samimi hišami. Tako daleč kot od

Ljubljane do Skofje Loke je še skoraj strnjeno mesto. Potem šele se je začelo odpirati in je počasi rasla dežela z živino na paši in s samotnimi hišami, ki bi bile očesu prijeten spomin domovine s svojo zeleno, z drevjem zasajeno okolico, če bi ne bilo vse tja do kraja in Bog ve še kam naprej ena sama neskončna ravnina, ki ne pozna ne dolinice ne brda.

In bili smo na mestu. Da me bo čakal, je sporočil g. Krašovec. Če je mož točen, ga ne bo. Pet minut sem prišel prezgodaj. Izstopim. Nikogar nikjer!

Povprašam ljudi, na katere sem naletel, če poznajo gospoda s tem imenom. Nič niso vedeli. Naj vprašam v trgovini. Komaj sem napravil korak, že je bil za mano nekdo, ki je rekel: »Ze vem! Mož, velik, precej obilen, s kovčkom hodi tod! Aleman (Nemec). Bi se vjemalo, tako sem presodil. Toda zakaj Nemece! No, bomo videli! In sva ga šla iskat. Ravno na izhodu sva ga pa že srečala, ko mi je hotel iti nasproti točno po navpovedani uri.

Po prijaznem pozdravu mi je predstavil svojo družino. Tedaj sem razumel, zakaj mu reko »Aleman«. Njegova žena je Nemka iz Kölna. V prijazni hišici izven mestnega vrveža žive mirno življenje. 25 pesov najemnine plača mesečno. Poleg hiše ima tudi majhen vrtiček. Vsekako se izhaja tako mnogo ceneje kot v mestu, kjer bi za 100 pesov ne dobil kaj podobnega, miru pa v mestu ni za nobene denarje. Pota v mesto so vsak dan. Pa če gre z vlakom z mesečno karto, ni to niti 7 pesov. Z avtom pot tja in nazaj je pol pesa (6 Din).

Kakšna naj bo naša beseda? Zena Nemka, mož Slovencec, otroci Argentinci. Bral je gosp. Krašovec v meni vprašanje in se je opravičil, da je bilo nemogoče, da bi imel z otroci slovensko šolo. Leta in leta je prišel komaj pogledat k družini. Večen popotnik je bil »Peti sem jih pa le naučil po domače! Pa si takole včasih zapojemo in smo kot nekoč doma!« Pa smo se poslužili tudi mi kar argentinščine in smo se kar dobro pomenili.

Marsikatero smo uganili in takole ugotovili:

Kotiček malih izseljenčkov

Prav vsa naša skrb za izseljence nam bo ostala kot nekaka domišljija, če se — kar je skrajni čas — ne lotimo resno braniti našo mladino pred padcem in valove tujega življenja.

Vse, kar se je do sedaj smatralo kot skrb za izseljeni narod, postane skoraj brezpomembno v primeri z delom, katerega bi moral opravljati razširjen in močan list.

Če bo ostalo že res tako žalostno in sramotno, da bomo pustili popolnoma ob strani, kar je glavno in pred vsem neobhodno potrebno poiskati po najbolj skritih in zapuščenih krajih naše ljudi, bo moralo vendar enkrat za vselej izginiti z vidnih mest ne le to, da se je že količkaj za izseljence storilo, temveč tudi to, da se je sploh kdaj resno nanje mislilo. Če se bo s takim omalovaževanjem prezrlo najpotrebnejše, je potem menda ne bo skrbi, ki bi se mogla posvetiti izseljenstvu. To naj velja, kakor za nas same, naše brate v domovini in sploh vso našo več ali manj odločujočo javnost.

Dasi gre priznanje Rafaelovi družbi, ki nam je pričela počasi izpopolnjevati edini in prepotrebni list »Rafael«, bi moral človek le še obsojati in obsojati.

Ali bomo mogli že sami izseljenci še nadalje gledati brez sočutja sramoto, ko tako žatostno zapuščamo našo mladino. Ne skrbimo niti toliko, da bi gledali »Rafaelus« že vsaj v toliko pripomoči, da bi imel neko-

trdo je življenje. Če bi človek delal po judovsko, tako je menil g. Krašovec, bi najbrž danes bilo z menoj drugače. Lahko bi si kaj nagrabil. Pa sem raje pošteno delal in upam, da bom pošteno tudi dodelal. Res pa je, da na pretek ni veliko. Otroci tudi kaj zaslužijo in tako hitimo naprej po življenja poti.

Tudi trčili smo. Z dobro kapljico, ki diši po laškem rinzingu in ki je tudi v ustih in želodcu poštena pijača, pa še vode sem si prilil, dobre poštene vode, ki sem si je že veliko tedno želel, ker že dolgo nisem dobre pil. Oj ta ljuba zemlja slovenska: če je revna na vsem, dobre in sladke vode je pa tako bogata. V Buenos Airesu pijemo mlako. V Llavallolu sem pa spet prišel do dobre vode. Talna voda je to. In tudi jedli smo po domače. Tukajšnja kuhinja je namreč čudna. Soli in olja in kisa in vseh »gvircov« ti razstavi po mizi, potem si pa sam mešaj in packaj, kot se ti ljubi. Meni se to kaj malo ljubi. Če ne storiš, pa jed spet okusa nima. Zato sem pa bil take mize vesel, ker so mati že v kuhinji primešali vsega, kot je prav, in niso prepustili meni, ki si tega nikakor prav zadeti ne znam in sem prišel do tega, da je navsezadnje solata tudi brez kisa in olja in soli užitna stvar...

Mestece Llavallol, ki se po tukajšnji španščini izgovori Zavažol, šteje sedaj kakih 6000 ljudi. Pa zidajo vse naprej. Velika pivovarna z nemškimi kapitalom (najbrž židje) zaposluje mnoge in je v stalnem napredku. Pivo pa seveda ni tako kot pri nas. Dežela namreč ni v stanu producirati hmelja, ki pač da listja, cvetelice pa noče. Tudi druge tovarne zidajo tam in v tisto smer iz glavnega mesta ven, tako da si obetajo delavci še dobre zaslužke in obilo dela. Hitro je tekkel čas in spet sem jo krenil nazaj v mestni šum in direndaj.

Prejšnji teden je bila neka noč silno viharna. Bliskalec se je in treskalo celo noč in vlivalo se je, da je bilo strah. Vode je bilo toliko, da se je moral celo avtobusni promet ustaviti. Nekatero ulice so se spremenile v pravcate reke in je bila voda na najbolj prizadetih točkah do poldrug meter globoka. Veliko škode je seveda napravila tudi po kleteh. Najbolj prizadeti so seveda mali ljudje, ki v podzemlju stanujejo. Hladnik Janez.

liko vsebine tudi za naše male. Do sedaj vendar ni ničesar privlačnega, kar bi navajalo mladino k čitanju »Rafaela«.

V zapuščenih industrijskih krajih v tujini bi morali slikati otrokom naravne krasote, katere nudi naša prekrasna domovina svojim otrokom. Zbral sem že nekaj doživljajev iz svoje otroške dobe, revnega pastirčka v gorskih vasicah. Želeli bi bilo, da bi izobraženejši ljudje naše domovine posvetili nekoliko skrbi našim otrokom v tujini. Toda v današnjih razmerah je vsako delovanje onemogočeno.

Ko bi poskrbeli le toliko, da bi vsaj dvakrat v mesecu izhajal »Rafael«, bi bilo že vsaj nekoliko možnosti posvetiti kako stran našim otročičem pod naslovom »Kotiček malih izseljenčkov«. Dokler bom pa morali cel mesec čakati izdaje, je brezpomembna vsaka taka misel.

Ne vem, kako morejo naše — tudi najnižje oblasti — še nadalje tako hladno zreti na našo zavrženo mladino v svetu. Ali ni sveta dolžnost prav vseh, ki nosijo skrb za izseljence, posvetiti jo res v pravo smer.

Kje so naša kulturno-prosvetna društva s svojimi cilji in kje smo mi, ako ne vidimo najgroznejše rane, iz katere po naši krivdi vedno bolj izkravaveva naš narod?

Kje so naše oblasti, ki so popolnoma pozabile, da jim je poverjena velika dolžnost skrbeti za svoj narod, svojo domovino in svojo državo? Oceppek Alojz.

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Vsem Slovincem v Nemčiji!

Veliko splošno romanje v Kevelaer bo v nedeljo 13. septembra (Mali Smaren).

Ne bo posebnega vlaka; vsako društvo ali vsaka skupina naj pride z avtobusom ali z navadnim vlakom. Že v soboto bo priložnost za slovensko spoved. Natančni spored bom še objavil. Vljudno vse povabim. **Tensundern.**

Meerbeck-Mörs. — Sprejmite od nas sledeče novice: Srebrni zakonski jubilej je obhajal naš član Bajt Andrej in Polona roj. Štremp, oba doma s Primorskega, dne 15. 2. 1936. — Sotlar Ivan od Sv. Križa pod Svibnjem in Alojzija roj. Pernišek, sestra znanega salezijanskega gosp. patra Perniška, ki deluje v Argentini, pa dne 10. 5.

Dne 28. 6. je obhajal g. Ivan Lindič, doma iz Mokronoga, in Helena roj. Pak iz Hajdine pri Ptuj, srebrno poroko. Pri cerkveni svečanosti zjutraj ob pol 7 so bili člani skoraj polnoštevno navzoči z našo zastavo. Vsi ti zakonski jubilarji so bili deležni društvenih čestitk in prejel je vsak svoj društveni dar k jubileju. Naš predsednik Ivan Lindič je bil deležen posebnih čestitk. Popoldne so mu prišli čestitki g. konzul Dušan Pantič, konzul Nadič, izseljenški komisar Samec, tovarnar iz Solingena g. Marič s soprogo, naš preč. g. župnik Schölling, ki je nam Slovincem jako naklonjen, in preč. g. rektor in duhovni svetnik Hegenkötter, ki deluje med Nemci v Belgradu in se je mudil tukaj na dopustu. Gosp. gen. konzul Pantič je v navdušenem govoru našteval vse zasluge, ki si jih je jubilar pridobil v dolgoletnem delovanju. Srčno je čestital njemu in soprogi k zakonskemu jubileju in želel vse najboljšo za bodočnost in zdravja še do zlatega jubileja. Tovariš France Vabič kot podpredsednik zveze je izrazil najsrčneje čestitke in izročil dar centralne jugoslovanske katoliške zveze.

Jugoslovanski tamburaški zbor Hochheide-Meerbeck je pod vodstvom tovariša Čebina privedil g. Lindiču podoknico in so potem v stanovanju še dolgo časa igrali naše ljudske na-

rodne pesmi in koračnice. G. Lindič in soproga sta bila ganjena od imenitnih gostov, čestitk in darov, za kar sta se prav iskreno zahvalila. V poteku slovesnosti se je njegov starejši sin Ivan zaročil z gospodično Pieper in tudi on je bil deležen raznih čestitk. Društvo sv. Barbare Meerbeck, kakor tudi »Centralna jugoslovanska katoliška zveza« pa še na tem mestu našega lista čestitata g. Lindiču k srebrnemu jubileju zakona. Bog juna daj doživeti še zlati jubilej!

Zdaj pa še eno žalostno vest iz našega okraja. Po večletni bolezni je umrla dne 22. 6. daleč okrog znana dobra krščanska mati Ivana Pfeifer, žena Antona Pfeiferja, roj. Cimperšek, doma iz Vranje, v starosti 57 let. Pogreb, ki se je vršil 25. 6., je bil izredno lep in je pričal, da je bila pokojna jako priljubljena. Bila je članica Roženvenke bratovščine in botra zastave. Ohranili ji bomo trajen spomin. Bodi ji tuja zemlja rahla! **Sapotnik, tajnik.**

Castrop-Rauel. — Tukaj je po dolgi in mučni bolezni umrla dne 9. junija t. l. v 86. letu starosti članica društva sv. Barbare, gospa Marija Groznik roj. Zalezina, doma iz Podgorice pri Celju. V Nemčiji je bivala 51 let ter kljub tej dolgi dobi, ki jo je rajnica preživela na tujem, ostala verna katoličanka in zvesta Slovence.

Njen pogreb je najbolje pokazal, kako priljubljena je bila ne samo pri njenih rojakih, temveč tudi pri Nemcih. Na tej zadnji poti jo je spremljalo tudi nemško materinsko društvo z zastavo in krasnim vencem.

Spremljalo jo je tudi slovensko katoliško društvo sv. Barbare iz Habingshorsta ter društvo sv. Barbare iz Holthausena z zastavami. Domače društvo ji je poleg tega položilo krasen venec na grob. Pogreba se je udeležilo poleg velikega števila rojakov tudi ogromno število domačinov, kar je pokazalo, kako spoštovana je bila pri vseh.

Zapustila je samo moža. Bodi ji lahka tuja zemlja! Žalujočemu možu pa naše najiskrenejše sožalje. **France Borišek.**

Francija

Kulturno in prosvetno delo naših društev v Merlebachu in okolici.

Merlebach. — Mesec junij je v liturgiji in v naravi skoro najbolj bogat; posvečen je namreč Srcu Jezusovemu, ki naj bi nas spominjal njegove neskončne, neprecenljive in neizmerne ljubezni do nas. Solnce na nebu peče z vso silo in prisili potnika, da sleče plašč, pa pride mirni dež ali ploha in ga zopet prisili, da pospeši korake in stopi pod streho. Ptčki po zraku pojejo bolj veselo kot nekda in zdi se, da nočejo zamuditi tako zlatega in kratkega poletnega časa; če malo postojiš in poslušas, se ti zdi, da jih je sama pesem; zrak jih spremlja s svojim lahkim in skoraj neslišnim glasom. Kamorkoli doseže človeško oko, povsod je polno življenja, dela in skrbi in vse gre za svojim ciljem. V vrtu, nasajenem z najrazličnejšo zelenjavo, se spreha gospodinja in nabira zelenjavo za kosilo; steze so okrašene z mnogobarvnimi rožami in natrga si še šopek cvetlic in postavi na mizo, da razveseli svojo družino. V večernem mraku se prikažejo kresnice in naznanjajo, da je šlo že zopet pol leta v večnost. Kosa in stroj neusmiljeno režeta cvetlice in travo, konji veselo rezgetajo in vozijo dišeče seno domov, da bodo imeli tudi v mrzli zimi kaj za pod zobe. Pšenična polja, ki so naš kruh, se ponosno zibljejo sem in tja in se priklanajo mimoidočim ljudem. Kipi Srca Jezusovega so po cerkvah in po hišah krasno okrašeni, verniki in dišeče rože proslavljajo njegovo podobo, saj je vse to ustvaril On. Na praznik sv. Rešnjega Telesa se vijejo dolge procesije po s svetjem posutih cestah in na vsaki strani raznovrstni okras in v sredini te lepote in vernega ljudstva nesejo Boga in mu skazujejo čast. Če bi se vse te

procesije združile v eno, pa bi bile vse države in deli sveta povezani med seboj.

Mesec junij pa je prinesel tudi nam izseljenecem precej spremembe. Na binškošni ponedeljek 1. junija zvečer se je še pojavil zakasneli in nepričakovani mraz in napravil ponekod precej škode.

Zvedeli smo, da je g. komisar Gruičič pri kr. konzulatu v Metzu razrešen službe.

Jugoslovanski konzul dr. Ilić med jugoslovanskimi rudarji v Jeanne d'Arca

12. junija pa se je raznesla žalostna vest, da se je v rudniku pri Vendelnu smrtno ponesrečil Leopold Rudež. Padel mu je les na glavo in je v kratkem času v bolnici v Forbachu, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Rojen je bil 4. 5. 1900 v Hruševcu pri Trstu in pokopan 14. 6. 1936 v Morsbachu. Kljub slabemu vremenu se je pogreba udeležilo mnogo ljudi in je bila prostorna cerkev čisto polna. Naš izseljenški duhovnik g. Grims se ne more ločiti od v grobu ležečega, da ne bi spregovoril par besedi. Ob taki priliki se saj malo tudi mi ostali spomnimo na smrt in na večnost. Pokojni je bil globoko veren. Kadar mu je le čas dopuščal, je prišel s svojo družino vsako nedeljo v Merlebach k naši slovenski službi božji. Naj nam bo on za zgled, ostali žalostni vdovi in sinu pa naše sožalje! Bodi ti tuja zemlja lahka!

17. in 18. junija smo tukaj stavkali in dosegli skoro vse, kar je delavstvo zahtevalo; minimalna plača za kopače se je zvišala za 10 frankov dnevno. Sedanja francoska delavska vlada nam je s svojim zakonom preskrbela 40urni delovni tednik in na leto 15 dnevni plačani dopust; ta dopust nam bo prišel zelo prav in si ga bomo privoščili, kadar bomo šli na izlet v domovino.

V nedeljo 17. junija je slovensko pevsko društvo »Zvon« iz Jeanne d'Arca (Zandarka) proslavilo 5 letnico svojega obstoja. Na ta lep in veseli jubilej so prišli: generalni konzul g. dr. Ilić iz Metz, izseljenški duhovnik g. Grims iz Merlebacha, oba patra iz Jeanne d'Arca, Društvo sv. Barbare, Edinost, pevsko društvo »Triglav« iz Freimung-Merlebacha, Društvo sv. Barbare iz Creutzwalda, društvo »Edinost« iz Lopitala, pevsko društvo »Bled« iz Habsterdieka, poljsko društvo sv. Barbare, Društvo bojevnikov in francosko fantovsko društvo iz Jeanne d'Arca. Najprej se je razvil spoved in nato je otvoril in lepem senčnatem vrtu proslavo g. predsednik Falant z lepim govorom, pozdravil vse navzoče, omenil namen in pomen te proslave, se zahvalil za tako obilno udeležbo in dal besedo izseljenškemu duhovniku g. Grimsu in ta je imel daljši govor v slovenskem in nemškem jeziku ter omenil velike zasluge tega jubilejnega društva, ki goji cerkveno in narodno petje. To društvo podpirajo sami člani z velikimi žrtvami. Društvo želi lep in bogat napredek. Nato je zaigrala godba društva »Edinost« pod vodstvom g. Domanjška državno himno. Zatem so še povzeli besedo: g. Ivan Simončič je poudarjal, da to društvo stoji na trdni podlagi in dasi je imelo že veliko zaprek in so ga z različnimi intrigami in zvijačami hoteli uničiti, stoji še trdno in neomajano. Nato so povzeli besedo še g. Moškon in dva predsednika poljskega društva. Generalni konzul g. dr. Ilić je podaril pevskemu društvu sliko Nj. Vel. kralja Petra II., za kar se mu je predsednik v imenu društva prav toplo zahvalil. Prišel je pa višek in pomen proslave, ko so pevci stopili na visoki in senčnati oder in zapeli dve lepi pesmi: Po jezernu in Lepa naša domovina. Pevski odsek društva Edinost je zapel »Ljubezan in pomlad« in nemško

Jugoslovansko društvo »Bled« v Jeanne d'Arcu je praznovalo 5 letnico obstoja dne 21. junija 1956.

pesem »Wie es daheim war« (Tako, kot je bilo doma). Pevsko društvo »Triglav« je pa zapelo jugoslovansko in slovensko pesem. G. konzulu in duhovniku sta dve deklici deklamirali in podali vsakemu šopek cvetlic.

Nagovor slovenske deklice g. generalnemu konzulu dr. Iliču v Metz u ob peti obletnici pevskega društva »Zvon« dne 21. junija 1956.

Velespoštovani gospod generalni konzul!

Nikdar nismo imeli še prilike pozdraviti v naši sredi visokega zastopnika jugoslovanske države — naše domovine. Zato Vas s toliko večjim veseljem pozdravljamo danes.

Mi otroci nismo še vsi videli svoje domovine. Mnogi smo že v tujini rojeni. Mi ne razumemo vsega, kar nam naša mati in atek pripovedujeta o lepih naših krajih. Vse to nam je neznano! Toda svojo domovino ljubimo tudi mi. Tudi mi otroci bi radi dobri Jugoslavlani — vdani našemu vladarju kralju Petru II. Čeprav smo mladi, slišimo in čutimo vsak dan, velikokrat na cesti, v šoli, doma — vspovsod, da v tujini nimamo takih pravic, kot doma — in da zlasti mi otroci nimamo nobene bodočnosti v tujini. Zato pa še z večjim zaupanjem gledamo na našega mladega vladarja!

Sporočite mu, gospod konzul, da ga jugoslovanski otroci ljubimo, spoštujemo in ga prav lepo pozdravljamo.

Vas pa, velespoštovani gospod generalni konzul, prosimo kot zastopnika države, da ščitite in varujete nas male otroke, ki si sami ne moremo pomagati! Izražajoč Vam vso našo vdanost in ljubezen Vam poklanjam v imenu otrok ta mali šopek!

Aumetz. — Članom Saveza v razmišljanje. Po paragrafu 15, točka c saveznih pravil dobi v slučaju smrti člana njegova žena, če žene nima, njegovi otroci ali njegovi starši enkratno posmrtno podporo v znesku 500 frankov.

Zgodilo se je pa, da je umrl v Crusnesu član saveza Batistič. Ker ima žena pravico do podpore 500 frankov, bi vsak pričakoval, da bo savezni izvršni odbor s predsednikom g. Glavnikom na čelu smatral za svojo častno dolžnost, da tistih 500 frankov čim prej izplača, posebno ker je vedel, da vdova nima nobenih sredstev za preživljanje družine vsaj prve mesece, dokler se ne uredi renta. Toda pretekel je mesec in kljub ponovnim prošnjam in pismom od nikoder nič. G. izseljenski duhovnik iz Aumetza je sporočil, da bo vso zadevo temeljito osvetlil v »Rafaelus«, ako se denar takoj ne izplača. Končno je bil denar ravno še pravi čas izplačan, da vsa zadeva ni prišla v »Rafaelus«.

Drugi zgled je pa iz Aumetza. Tu je bil ubit 7. maja član saveza Hribar Anton. Znano je bilo takoj spočetka, da ima pokojni v Sloveniji sina, ki ima po saveznih pravilih pravico dobiti posmrtnino 500 frankov. Odbor podružnice iz Aumetza pa ni smatral pošteno vredno, da bi se malo pobrigal za svojega pokojnega člana v tem smislu, da bi se posmrtnina izplačala njegovemu sinu. Zato je na prošnjo župnega urada v Tržiču izseljenski duhovnik iz Aumetza poslal na glavni odbor v roke g. Glavnika potrdilo imenovanega župnega urada, da ima pok. Hribar res sina, s prošnjo, da se nakaže varuhu, ozi-

roma župnemu uradu posmrtnina za sina. Po človeški pameti bi lahko sklepali, da bo gospod Glavnik z veseljem to vzel na znanje in brž naročil izplačilo že zaradi ugleda organizacije, da se pokaže, da organizacija res hoče koristiti članom. Toda izkazalo se je docela drugače. G. izseljenski duhovnik je prejel dopis, kjer stoji dobesedno to-le: Nečlani se vobče nimajo vtikati v zadeve saveznega poslovanja in vsled tega se na Vašo zapoved v izvršnem odboru Saveza nihče ne bo oziral! To pomeni po domače: izplačali bomo, če se nam bo ljubilo! Kaže pa, da izvršni odbor sploh nima namena izplačati tega, do česar ima član pravico. Vsaj do danes, po dveh mesecih, se to še ni zgodilo. Treba bo pač podvzeti ostrejše ukrepe, da se gospodom iz glavnega odbora dopove, kaj je njihova dolžnost. G. izseljenski duhovnik se bo pa tudi še za naprej vtikal v take zadeve na veliko jezo g. Glavnika, toda v korist saveznih članov. Žalostno je, če člani izvolijo take predsednike, da potem ti po svoje pravila obračajo, kakor jim boljše kaže. Baje pa že na zadnjem običnem zboru g. Glavnik ni bil pravilno izvoljen, ker je bila večina proti njemu. Upanje je, da se bodo oči odprle še ostalim, tako da bodo gnilo enodušno odstranili iz svojih vrst. Če se v kratkem gnilo ne izreže, potem sploh nima pomena biti član saveza.

Vse drugače pa posluje posmrtninska blagajna Jugoslovanske Vzajemnosti v Aumetzu. Kadar umre član te blagajne, ne bo treba čakati mesece in mlo prositi kakor prosijo berači kruha, temveč takoj, ko se bo zvedelo za smrt, se bo denar izplačal od vsakega člana po 5 frankov, vsega skupaj zaenkrat 515 frankov. Če bi ne bilo kaj prav, ima vsak pravico reklamacije. Prav gotovo se ne bo poskušalo izbegavati ali odlašati plačila, češ nečlani se nimajo pravice vtikati v poslovanje. Tako se lahko tudi odgovori neki pokojnega člana, kakor je v gornjem slučaju g. Glavnik odgovoril pooblaščenemu zastopniku pokojnega Hribarja, oziroma njegovega sina.

Aumetz. — Glede izleta v domovino se izseljencem sporoča, da smo na splošno željo pri-glašanih določili izlet na nekoliko kasneje,

Antonija Rože, Tucquegnieux:

Srečanje

Srečal je na cesti brata brat:
prvi v težki svili, drugi skoro nag
eden skrbno negovan,
drugemu spil kri je glad.

In ko sreča brata brat,
vsak pogleda v drugo stran,
prvi dvigne bič svoj zlat,
drugi stisne črno dlan.

Veter boža čez oba,
čez oba gre solnce žar,
človek, človek pa ne zna
razdeliti božji dar.

namreč od 5. do 24. avgusta. V tem času bodo že zrela jabolka in drugo sadje in bo bivanje doma vsakakor bolj prijetno.

Treba se je priglasiti zadnji čas do 24. julija in obenem poslati 300 frankov (za otroke do 10 let 150 frankov), 2 fotografiji z rojstnimi podatki in natančnim naslovom. Moški pa si preskrbijo še dopust pri delodajalcu.

Odidemo iz Metz v ponedeljek 3. avgusta malo pred 1. uro popoldne. Če bo dovolj pri-glašencev, dobimo direktni voz do Ljubljane. Natančneje bo sporočeno vsakemu posebej na izkaznici, ki jo dobi za polovično vožnjo po Jugoslaviji. — Švele, izseljenski duh., Aumetz.

Zveza Jugoslovanska Vzajemnost je priredila proslavo Vidovega dne letos na Marini, kjer je bila v ta namen slovesna peta sv. maša. Po maši so pevci odpeli žalostinko, nakar so sledile molitve za kralja. Pri maši so bili polno-številno člani obeh jugoslovanskih društev in zastava Slovenskega delavskega društva iz Aumetza, ki je obenem tudi zastava zveze, dokler zveza ne dobi lastne zastave. Popoldne je bila prireditev v proslavo 5 letnice Jugoslovanskega delavskega društva v Tucquegnieuxu. Program je bil zelo obširen in pester ter zanimiv. Zlasti je ugajala opereta »Gorenjski slavček«. Lepim narodnim pesmim, ki so se razlegale z odra, so tudi poslušalci dodajali svoje glasove, na koncu pa je dolgotrajno ploskanje bilo dokaz, kako so bili vsi zadovoljni. Prav tako originalen je bil tudi otroški nastop: Palček, Pozna se otrokom, da hodijo v dobro šolo, Saj so izvežbani v slovenskem jeziku kakor v noheni drugi koloniji. Vmes so se vrstili razni govori in pozdravi. Najprej je govoril g. učitelj Jankovič o važnosti društev, zlasti ker društva mnogo store za svoje člane bodisi glede podpore, bodisi v narodnem oziru. Podpredsednik Hentak je orisal zgodovino društva. V imenu zveze je čestital g. Hren. Na oder je stopil tudi g. Verščaj in čestital društvu v imenu savezne podružnice. Vesel nas, da se je tako poboljšal! Proslava je bila za nekaj časa prekinjena, da smo mogli poslušati pevski koncert »Triglava« iz Merlebacha. Pejže je prenašala radio-postaja Strassbourg. Poslušalci so bili vsi navdušeni in so zvočniku po vsaki pesmi burno ploskali. Seveda je ploskanje veljalo pevcem »Triglava«. Če ga niso slišali, bodo vendar veseli, ko bodo to brali.

Prireditev je počastil s svojo navzočnostjo tudi g. izseljenski komisar iz Pariza g. Bukovac. Njegove besede so vsi pazno poslušali in jih navdušeno odobraval.

Tucquegnieux. — V nedeljo 28. junija smo prav lepo proslavili Vidov dan in petletnico našega podpornega društva. Že na vse zgodaj smo postali dobre volje, ko smo videli, da se nam obeta lepo vreme in ko smo zvedeli, da nas počasti s svojim obiskom g. Bukovac, izseljenski komisar pri našem poslaništvu v Parizu. Ob 10. uri smo se zbrali k slovesni službi božji v kapeli na Marini. Naš izseljenski duhovnik je daroval sv. mašo za umrle člane Jugoslovanskega delavskega društva iz Tucquegnieuxa, po sv. maši pa so bile molitve za kralja in domovino. Opoldne smo se zbrali predstavniki omenjenega društva in odbor »Jugoslovanske Vzajemnosti« pri skupnem kosilu v Jugoslovanski kantini. Pokrepani in izvrstno razpoloženi smo odšli po kosilu v Tucquegnieux, v rudniško dvorano, ki je bila ta dan po zaslugi društvenih članov zelo okusno okrašena. Prireditev je otvoril izseljenski učitelj, ki je pozdravil g. izseljenskega komisarja in vse navzoče, potem pa govoril o pomenu Vidovega dne. Za njim je povzel besedo g. Hentak, ki je podal zgodovino Jugoslovanskega delavskega društva iz Tucquegnieuxa. Oglasila sta se k besedi tudi izseljenski komisar in zvezni predsednik g. Hren. Vse te štiri govore so poslušalci sprejeli z zadovoljstvom in odobravanjem. Nekoliko čuden vtis pa je napravil na vse predsednik tikevske savezne podružnice, ki se je nepoklican in nezaželen pojavil na odru. Govoril je mešanico vseh mogočih jezikov, s čimer je menda hotel povedati, da je »Jugoslovanc«. Najbrž bi bil rad z lažmi in zbadanjem po svoji navadi izvalil kak prepri in motil prireditev, pa se je zmotil. Bili smo namreč v kulturni dvorani in ne v kaki zakotni gostilni. Z Vrščajem ne vemo, kako je bilo, toda mi smo bili vsi trezni, zato smo mu odgovorili tako, kakor se spodobi — z molkom in mrkim preziranjem ter tako omogočili, da je prireditev potekla v najlepšem redu. Po domo-

rodnih deklamacijah šolskih otrok in po državni himni so nastopili igralci z »Gorenjskim slavčkom«. Predlogo bi bilo, ako bi hoteli nastevati, kdo je dobro igral in ničesar bi ne mogli napisati, če bi hoteli koga grajati. Ob 5. uri smo prekinili igro in poslušali prenos pevskega društva »Triglav« iz Merlebacha. Sledil je »Damoklejev meč«, veseloigra, ki so se gledalci držali za trebuhe, boječ se, da bi jim ne počili. Polsedmih! Tri ure in pol že sedijo gledalci v dvorani, na sporedu pa je še otroška trodejanika »Palček, potepušček«. Mnogi morajo na vlak. Kaj storiti? Ali naj igrice izpustimo? ne! Preveč bi to užalostilo male naše Slovence in Slovenke, ki so se igre tako dolgo učili. Nadaljevali smo. Otroci niso, kakor odrasli. Sebi in zaradi sebe igrajo, zato jih ni prav nič motilo, če se je dvorana precej izpraznila. Ob 8. uri približno je bila prireditev s to ljubko igrice zaključena.

G. izseljenskomu komisarju iz Pariza in vsem rojakom, ki ste prihitali ta dan k nam, pristrčna hvala! Zahvaliti se moramo na tem mestu še g. Mieliću, tukajšnjemu trgovcu z radio-aparati, ki je postavil v dvorano močan sprejemni aparat z več zvočniki in tako omogočil, da smo poslušali prenos iz Merlebacha. Kot poštenega trgovca, ki ume tudi dobro popravljati aparate, ga vsem rojakom toplo priporočamo. — Odbor Jugosl. del. društva iz Tucqueguieuxa.

Belgija

Štrajk. — Po vsej Belgiji je meseca junija izbruhnila stavka skoraj celokupnega delavstva. Začela se je stavka pri mornarjih in pristaniških delavcih v Antverpnu, razširila se je med rudarje in tovarniške delavce, celo deloma med nameščence različnih obratov. Deset dni, od 15. do 24. junija, so počivali vsi rudniki in tovarniški obrati. Bilo je pa več ali manj mirno, vsaj tukaj v Limburgu. Tam okrog Lütticha in na nekaterih drugih krajih je sicer prišlo do manjših prask in nemirov, ki so pa bili kmalu udušeni. Seyveda je štrajk zajel tudi Slovence, ki delajo v rudnikih in tovarnah. Počitnice smo imeli, saj jih potrebujemo, a nerodno je to, ker se je ob plačilnem dnevu le preveč poznalo. Skoraj bi si morali jermene nekoliko bolj nategniti. — Glavne zahteve delavstva so bile: 40urni delovni teden, plačan letni dopust, zvišanje dnevne meze za 10 do 15 odstotkov. Na obljube delodajalcev in vlade so se delavci v sredo 24. junija zopet podali na delo. Čakamo, da nam obljube izpolnijo. Žal, da se na drugi strani cene življenjskim potrebščinam zvišujejo.

Waterschei. — V soboto 27. junija smo spremili na zadnji pot smrtno ponesrečenega ru-

Bruay. — V nedeljo 14. junija smo lepo proslavili praznik vseh naših mamic.

K otvoritvenemu nagovoru smo povabili našega msgr. Val. Zupančiča, ki je ganljivo opozarjal matere na težko dolžnost, ohraniti otroke veri, domovini in tudi svojemu jeziku zveste. Materin jezik je ključ do prave omike. Geslo naše bodi: Navajati otroke k ljubezni do svojega naroda in domovine ter med svojimi ljudmi vsepovsod govoriti le svoj jezik.

Ves nadaljnji spored so želeli otroci pokloniti svojim mamicam. Počastili so jih najprej z lepimi deklamacijami ter nato z dvema dobro podanimi igricama »Materinska ljubezen« in »Čudežne gosle«. Nato so nastopili še v zboru. Pevovodja jih je spremljal z gosli in so nam res lepo zapeli par pesmic.

Celo proslavo so pa želeli olepšati še mladi fantje, ki so nastopili v kvartetu s »Planinskos«. Ko človek preživi tako lep dan, se mu zdi, da ga je prebil med svojimi brati in sestrami, sredi s pesmimi obdane lepe Slovenije.

Bruay. — Nesreče malih. Kmalu potem, ko se je ponesrečila deklica, ki je skoraj že ozdravela, se je ponesrečil 15 letni Štajner Rudolf. V šoli je pri obvezni telovadbi ob skoku v višino padel tako nesrečno, da si je pod kolmočem kar dvakrat zlomil levo roko. Zdravi se zelo dobro in bo, kar je upati, kmalu okreval.

darja Rudolfa Flereta. Drugi dan po končani stavki, 25. junija, ga je v rovu stisnilo, da je bil na mestu mrtev. Veliko rojakov iz Waterscheia in sosednjih kolonij mu je izkazalo zadnjo čast. Doma in na pokopališču v Genku mu je slovensko pevsko društvo zapelo nekaj žalostnih in slovo. Na grobu se je od njega poslovil slovenski duhovnik in g. Gregor Požun. Zapuščena vdova in pet nepreskrbljenih otrok. Naj mu bo tuja zemlja lahka! Ostalim naše iskreno sožalje.

Eysden. — V zorni mladosti dvajsetih let nama je umrla 25. maja 1956 v Eysdenu nad vse ljubljena sestra, oziroma svakinja Helena Petrej. Prišla je lani iz domovine iskat sreče v tujino, a Bog jo je v svoji neskončni previdnosti poklical k sebi, preden je mogla stopiti s svojim zaročencem pred oltar. Vsem rojakom, tako iz Eysdena, kakor tudi iz drugih naselbin, pristrčen »Bog plačaj!« za spremstvo na njeni zadnji poti in za darovanje cvetlice, zlasti za venec Slovenskega pevskega društva Slavček iz Waterschaja. Priporočamo jo v molitve.

Grobnik Lovrene in Marija roj. Petrej, Veselak Leopold.

Holandija

Heerlen. — Romanje v Kavelaer priredijo društva sv. Barbare v Holandiji tudi letos in sicer dne 15. avgusta. Peljali se bomo z avtobusi. Vsi, ki se želijo udeležiti tega lepega romanja, naj se takoj prijavijo pri predsedniku in odbor-nikih društev sv. Barbare, da si zagotovijo se-deže. Vse drugo vam bodo oni povedali, ko se zglasite.

Brunssum. — V bolnišnici v Heerlenu se nahaja naš zastavonoša šket Avgust. Želimo mu skorajšnje ozdravitve.

Heerlen. — Zlata poroka in — smrt. V soboto 31. maja sta praznovala naša društvenika Ivan Keršič in njegova žena Marija v krogu svoje družine in sorodnikov zlato poroko. V sprevedu in z zastavo naših pevcev in pevk društva sv. Barbare iz Heerlerheide, dalje belo oblečenih deklic so spremili zlatoporočena od doma v cerkev, kjer se je ob 9. uri vršila zahvalna služba božja, katero je daroval č. g. pater H. Prah iz Belgije. Med sv. mašo je pa prepeval pevski zbor pod vodstvom našega patra Teotima.

Po sv. maši smo spremljali zlatoporočena zopet na dom, kjer so prišli čestitat jubilan-toma tudi mnogi Holanci, razni duhovniki, dalje razni drugi gospodje, med njimi so bili tudi gospodje, ki so prišli čestitat jubilan-toma v imenu ravnateljstva rudnikov Oranje-Nassau in jima izročili v kuverti dar. Sprejela sta mnogo šopkov cvetlic od sorodnikov, sosedov,

iz Brunssuma in pa, da sta deklamirala in po-darila šopek iz Lutterade hčerka Koprivškova in Brešarjev fant, kar smo pri zadnjem poro-čilu v junijski številki »Rafaela« pomotoma po-zabili poročati.

Heerlerheide. — 60-letnico rojstva je obha-jala dne 11. maja vzor-na krščanska žena vdo-va Kuder Antonija. V prejšnjih letih nam je tako rada pomagala pri naših društvih: bila je vzorna cerkvena pevka, zato jo tudi naši pevci in pevke iz Heerlerhei-de niso pozabili in so ji zapeli lepo godovnico in ji želeli še mnogo let dočakati. Spoštujemo jo kot vzor krščanske rojakinje, ki z veliko lju-beznijo žrtvuje za dobro samaritansko delo slo-venskemu sorojaku: ima namreč v oskrbi ponesrečenega slovenskega invalida Zoreja, katero delo je sedaj njen kruh. Zato je tudi naša želja: Bog naj blagoslovi leta in delo tako vrlih slovenskih rojakinj!

Heerlerheide. — Zahvala! Podpisana vdova Antonija Kuder se vljudno zahvaljujem Slo-venskemu pevskemu zboru, kakor tudi društvu sv. Barbare v Heerlerheide, katero mi je dne 10. maja na predvečer moje 60 letnice prišlo s pe-tjem čestitaj, kar je naredilo name ogromen vtis veselja in žalosti. Obenem se zahvaljujem tudi za vsa darila Slovincem za moj rojstni kakor tudi godovni dan. Bog plačaj vsem sku-paj — Antonija Kuder.

Hoensbroek. — Radio večere, namenjene izse-ljencem, ki jih oddaja radio-postaja Ljubljana, prav radi poslušamo v Holandiji. Da, prelepi so ti večeri, tako da jih komaj pričakujemo. Oh, kako lepo smo slišali pritrkavati zvonove raznih slovenskih cerkva ob priliki velikonočne od-daje, ko je pozdravil izseljence tudi naš ban g. dr. Natlačen. Lep je bil radio-večer tudi 31. maja, ko je govoril ljubljanski župan g. dr. Adlešič izseljencem. Pozdravljamo naše pral-stavnike državnih oblasti in se jim zahvalju-jemo za njihove iskrene pozdrave in veliko po-zornost, ki jo imajo sedaj do nas izseljencev.

Dne 28. junija smo pa imeli priliko poslu-šati tudi izseljence iz Merlebacha, Francija. Prenaša je radio-postaja Strasbourg, katero tukaj mnogo bolje slišimo kot Ljubljano, ker je veliko bolj močna v oddaji. Tudi Ljubljana bi morala biti najmanj tako močna, ali mislite, da bi to ne bilo najbolj domovini v korist? Iz Strasbourga smo čuli zelo razločno ves prenos. Vračamo tem potom pozdrave našim vrlim izseljencem v Franciji, ki so nas razveselili z lepimi pozdravi in petjem. Upamo, da jih še večkrat slišimo.

Pepca Furlan, Buenos Aires:

Velemestna služkinja

Ko sem doma še mlada bila, sem veselo pela, rada molila.

Rožice vse so meni cvetele, ptičke vesele meni so pele, zvezde migljale, rose blestele, Vse, vsaka najmanjša stvarica božja je veselila moje srce.

V mestu mogočnem danes živim, sredi prešerne gospode se malokdaj razveselim, ne rož ni, ne ptičic, molitve ne verne in menda bodo grenke solze, žalostne skušnjaje, bodočnost brez upa, čisto uničile moje srce.

„Jugoslovanska Vzajemnost“

Zveza finančno samostojnih društev jugoslovanskih delavcev v Franciji

Dne 21. junija se je Zveza udeležila po svojih zastopnikih odborniku-svetovalcu g. Svelcu in Zveznem predsedniku g. Hrenu ustanovnega občnega zbora Jugoslovanske Zajednice v Parizu. Za enkrat je izjavila Zveza, da je pripravljena sodelovati kot članica »Jugoslovanske Zajednice« v Parizu. Vendar pa se zdi, da bo treba velike previdnosti. Vedeti je namreč treba, da je Zveza v zelo prijateljskih stikih z našimi izseljenskimi duhovniki, ki so edini pravi nesebični prijatelji izseljencev. To ji daje jamstvo, da bo lepo uspevala. Kaj pa »Jugoslovanska Zajednica« v Parizu? Nismo še

pozabili, kako je eden njenih največjih agitatorjev svoj čas zmerjal našega izseljenskega duhovnika z »garjevo ovco« in izjavljal, da »nema više Slovenaca«. Zanimivo je tudi dejstvo, da »Jugoslovanska Zajednica« v Parizu služi kot rešilna bilka »Savezu jugoslovanskih radnika« iz Metzja, ki je tako grdo preganjal naše izseljenske duhovnike. Sloga je lepa reč, vedeti pa moramo, da ogenj in voda ne gresta skupaj. Ali posuši ogenj vodo, ali pa voda pogasi ogenj. — Če smo pristopili k »Jugoslovanski Zajednici«, smo pristopili s trdnim upanjem, da se bodo razmere, ki so bile, ne-

hale in pa z upanjem, da bomo imeli kaj koristi od tega, ne pa, da bomo samo stolčki, na katerih bodo gotovi ljudje udol no sedeli, kar se pač tako rado zgodi.

Druga poročila Zveze: K Posmrtninski blagajni je zadnji mesec pristopilo deset novih članov. — Zveza je imela svojo prvo lepo uspešno prireditev dne 28. junija na Vidov dan v Tucquegnieuxu. Neki znani član Saveza je skušal motiti prireditev po »zvaničnem nalogu« svojega »Führerja«, pa ni uspel, ker so poslušalci smatrali za preveč poniževalno, da bi se razburjali in odgovarjali. — Kakor mi pustimo Savezne prireditve v miru, tako naj bi tudi Savez naše. Ali ne mislimo prav? IZSELJENCE.

Širite naš list „Rafael“!

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).

Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

*Prijatelj
izseljencev je*

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)